

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 13.7.2011
COM(2011) 424 galīgā redakcija

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

par kopējās zivsaimniecības politikas ārējo dimensiju

SATURS

1.	Ievads	5
2.	Ilgtermiņa ilgtspējības veicināšana visā pasaulē.....	5
2.1.	Dialogu pārveidošana par darba partnerībām	5
2.2.	Globālas zivsaimniecības pārvaldes sistēmas uzturēšana un stiprināšana.....	7
2.3.	Atbalsts virzībā uz efektīvāku RZPO darbību	8
3.	Virzība uz ilgtspējīgas zivsaimniecības nolīgumiem.....	10
3.1.	Pašreizējie zivsaimniecības partnerattiecību nolīgumi un to nepilnības.....	10
3.2.	Labāka resursu saglabāšanas un ilgtspējības veicināšana ilgtermiņā	11
3.3.	Divpusējo zivsaimniecības nolīgumu pārvaldes nostiprināšana	11
3.4.	Efektīvāks atbalsts ilgtspējīgai zivsaimniecībai partnervalstīs	13
4.	Saskaņotība ar citiem ES politikas virzieniem.....	13
I PIELIKUMS		15
II PIELIKUMS		16

KOPSAVILKUMS

Saskaņā ar nesenāko ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas novērtējumu¹ gandrīz 85 % pasaules zivju krājumu, par kuriem ir pieejama informācija, pilnībā izmantoti vai pārmērīgi izmantoti. ES bez kavēšanās ar spēcīgu iniciatīvu palīdzību ir jācenšas mainīt šo situāciju.

ES ir viena no nedaudzajiem nozīmīgajiem dalībniekiem, kurai, ņemot vērā tās flotes un ieguldījumus, divpusējos nolīgumus ar trešām valstīm un dalību svarīgākajās reģionālajās zvejnecības pārvaldības organizācijās (RZPO), ir spēcīga klātbūtne visos pasaules okeānos. Tā ir arī galvenais zvejas produktu tirgus patēriņa un importa ziņā. Apjoma ziņā ES patērē 11 % pasaules zvejas resursu un vērtības ziņā importē 24 % zivsaimniecības produktu. Tas ES uzliek lielu atbildību turpināt veikt uzdevumus starptautisko zivju krājumu saglabāšanas un ilgtspējīgas pārvaldības jomā.

Ilgtērmiņa ilgtspējības veicināšana visā pasaulē

Lai nodrošinātu zvejas resursu ilgtspējīgu pārvaldību un saglabāšanu un uzlabotu RZPO darbību, ES jācenšas:

- virzīt globālu un daudzpusēju pasākumu īstenošanu par labu ilgtspējīgai zivsaimniecībai visā pasaulē, pārveidojot dialogus par darba partnerībām, lai risinātu tādus būtiskus jautājumus kā, piemēram, nelegālas, neregistrētas un neregulētas (NNN) zvejas izskaušana vai pārmērīgas kapacitātes samazināšana;
- vadīt RZPO darbības stiprināšanas procesu, lai tās varētu labāk saglabāt un pārvaldīt jūras dzīvus resursus atbilstoši to darbības jomai, ar šādu pasākumu palīdzību:
 - paziņojot ticamākus datus un zinātnisko informāciju lēmumu pieņemšanas procesa pamata veidošanai,
 - uzlabojot atbilstību noteikumiem un pastiprinot kontroli,
 - samazinot kapacitāti līdz līmenim, kas saderīgs ar resursu iespējām,
 - panākot efektīvāku RZPO darbību ar uzlabota lēmumu pieņemšanas procesa palīdzību,
 - ieviest maksu par to, lai RZPO locekļi varētu doties atklātā jūrā;
- labāk integrēt zivsaimniecības, attīstības, vides, tirdzniecības un citus politikas virzienus, lai sasniegtu mērķus ilgtspējīgas un atbildīgas pārvaldes jomā.

¹ *The State of World Fisheries and Aquaculture 2010*, FAO, Roma, 2010. gads, 35. lpp. No FAO uzraudzītajiem jūras krājumiem vairāk nekā puse (53 %) tika novērtēta kā pilnībā izmantota, 28 % kā pārmērīgi izmantoti, 3 % kā noplicināti un 1 % atjaunojas pēc noplicināšanas. 3 % tika uzskatīti par nepietiekami izmantotiem un 12 % par mēreni izmantotiem.

Divpusēji zivsaimniecības nolīgumi

ES flotes zvejas darbības trešo valstu ūdeņos jāturpina balstīt uz starptautiskajiem nolīgumiem, kas noslēgti starp ES un atsevišķām trešām valstīm. Lai sekmētu resursu saglabāšanu ilgtermiņā, divpusēju zivsaimniecības attiecību labu pārvaldi un partnervalstu zivsaimniecības nozares ilgtspējīgu attīstību, turpmākajos zivsaimniecības nolīgumos ES ir:

- jābalsta nolīgumi uz labākajiem pieejamajiem zinātniskajiem ieteikumiem un informāciju par kumulatīvo zvejas piepūli attiecīgajos ūdeņos;
- jāveic zinātniskās revīzijas par jauktas dažādu sugu zvejas („jauktajiem”) nolīgumiem;
- jānosaka cilvēktiesību ievērošana par svarīgu nosacījumu zivsaimniecības nolīgumu noslēgšanai un uzturēšanai;
- jāpanāk tas, lai tiktu palielināts kuģu īpašnieku ieguldījums maksā par piekļuves tiesībām;
- jānodrošina, ka zivsaimniecības nolīgumi veicina zvejniecības nozares labāku pārvaldi partnervalstī, jo īpaši uzraudzības, inspekcijas, administratīvo un zinātnisko iespēju jomā;
- jānodrošina sektorālā atbalsta fondu stabila un efektīva finansiālā pārvaldība atbilstoši nolīgumiem un jāparedz maksājumu pārtraukšana, ja netiek gūti rezultāti.

Dažiem no šiem elementiem jau jābūt integrētiem pārejas nolīgumos, kas tika apspriesti pirms KZP reformas pieņemšanas. Kad reforma būs ieviesta, visās sarunās jāatspoguļo jaunie virzieni. Procesa beigās tiks ieviesti jaunas paaudzes nolīgumi ilgtspējīgas zivsaimniecības jomā (IZN).

1. IEVADS

Paziņojumā izklāstīti jauni virzieni reformētās kopējās zivsaimniecības politikas (KZP)² ārējai dimensijai, un tas ir balstīts uz daudzām apspriešanām un novērtējumiem, kurus Komisijas dienesti veica saistībā ar reformu. KZP reforma ir vērsta uz to, lai nodrošinātu jūras dzīvo resursu ilgtspējīgu izmantošanu, vienlaikus strādājot pie tā, lai panāktu pārliecinošus ekonomiskos rādītājus, integrējošu izaugsmi un labāku kohēziju piekrastes reģionos. Reformētās KZP ārējās dimensijas jaunie virzieni paredzēti, lai izvirzītu šos principus starptautiskā līmenī un sekmētu atbildīgāku starptautisko zvejniecības pārvaldi, nodrošinātu zivju krājumu ilgtspējīgu izmantošanu visā pasaulē, līdz 2015. gadam panākot, ka zvejas izraisītās mirstības apjomi ir saderīgi ar maksimālo ilgtspējīgas ieguves apjomu (MSY³), vienlaikus mazinot zvejas darbību ietekmi uz jūras ekosistēmu. Rezultātā tas nozīmē dzīvotspējīgu nākotni Eiropas un trešo valstu zvejniekiem.

Šo virzienu svarīga iezīme ir arī lielāka sinerģija ar ES integrēto jūrniecības politiku (IJP), kas ļaus ES zvejniecības pārvaldībā izmantot pieeju, kas vairāk vērsta uz ekosistēmām, kā arī risināt vispārīgas problēmas, kas skar starptautiskos zivju krājumus, piemēram, klimata pārmaiņas un piesārņojums.

2. ILGTERMIŅA ILGTSPĒJĪBAS VEICINĀŠANA VISĀ PASAULĒ

2.1. *Dialogu pārveidošana par darba partnerībām*

ES ir iesaistījusies divpusējos dialogos ar tās galvenajiem starptautiskajiem partneriem, piemēram, Amerikas Savienotajām Valstīm, Kanādu, Japānu, Austrāliju, Jaunzēlandi, kā arī Krieviju un Ķīnu. Šādu dialogu mērķis ir nodrošināt globālās zivsaimniecības ilgtspējību, veidot alianses zivsaimniecības pārvaldes jautājumos un risināt problēmas uz divpusējas sadarbības pamata.

Jau ilgstoši pastāv spēcīgas attiecības ar ES ziemeļu kaimiņvalstīm, konkrēti, Norvēģiju, saskaņā ar "ziemeļu nolīgumiem". Šie nolīgumi paredz resursu kopīgu pārvaldību Ziemeļatlantijas, Arktikas, Baltijas jūras un Ziemeļjūras ūdeņos. Nesen, 2009. gadā stājās spēkā ES un Krievijas divpusējais nolīgums par kopīgu Baltijas jūras pārvaldību. Attiecībā uz tālu migrējošo zivju un transzonālo zivju krājumiem Ziemeļaustrumatlantijā (tostarp makreli un putasu) ES sadarbojas ar tām pašām ziemeļu kaimiņvalstīm piekrastes valstu forumos. Komisija izskatīs labākās pieejas, lai stiprinātu šo sadarbību ar nolūku ņemt vērā izmaiņas reģionālajos procesos, kas vērsti uz resursu pārvaldību jūras baseinu līmenī.

² Integrētās jūrniecības politikas ārējās dimensijas virzieni ir noteikti Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai adresētajā Komisijas paziņojumā „Starptautiskās dimensijas aprises integrētajā Eiropas Savienības jūrniecības politikā” (COM(2009)0536 galīgā redakcija).

³ MSY ir lielākais apjoms (vai nozveja), kuru var gūt no sugu krājuma nenoteiktā laikposmā. MSY, kas ir ilgtspējīgas zvejas jēdziena pamatā, ir vērsts uz to, lai saglabātu populācijas lielumu maksimālajā augšanas tempā, zvejojot īpatņus, kas parasti pievienotos populācijai, ļaujot populācijai turpināt būt produktīvai uz nenoteiktu laiku.

Vienlaikus ES attiecības ar tuvākajām kaimiņvalstīm joprojām virza Eiropas kaimiņattiecību politika (EKP), ar kuras palīdzību ES savām kaimiņvalstīm piedāvā īpašas attiecības, kuru pamatā ir savstarpēja apņemšanās ievērot kopīgas vērtības (demokrātija un cilvēktiesības, tiesiskums, laba pārvalde, tirgus ekonomikas principi un ilgtspējīga attīstība). EKP ir arī piemērots ES integrētās jūrniecības politikas īstenošanas virzītājs blakus esošajās EKP partnervalstīs, mudinot dalībniekus Baltijas jūrā, Vidusjūrā un Melnajā jūrā veidot un stiprināt pieredzes apmaiņas mehānismus, un tam šajā nolūkā ES var sniegt iniciatīvu un atbalstu.

Nelegālas zvejas izskaušana

Lai efektīvi risinātu galvenās problēmas, ar kurām šobrīd saskaras zvejniecības, piemēram, cīņa pret nelegālu, neregistrētu un neregulētu (NNN) zveju un pārmērīgas kapacitātes samazināšana, ES jāiegūst stabils atbalsts no citiem starptautiskajiem dalībniekiem.

Komisija ierosina līdz 2013. gadam uzsākt apspriedes ar citām galvenajām zivsaimniecības produktu importētājām valstīm, jo īpaši ASV un Japānu⁴, lai īstenotu vienotu pieeju ar nolūku nepieļaut NNN zvejas produktu iekļūšanu šajos tirgos. Šādas iniciatīvas pamatā varētu būt ES NNN zvejas regula⁵, un tā varētu palīdzēt izskaust NNN zveju nākamo desmit gadu laikā, it īpaši, ja tai pievienotos citi nozīmīgākie dalībnieki. Komisija kopā ar tās partneriem tuvākajā nākotnē būtu gatava īstenot kopīgus informācijas apmaiņas un pieeju saskaņošanas mehānismus attiecībā uz NNN zvejas dalībniekiem (karoga valstīm vai flotēm).

PASĀKUMS

- Kopā ar galvenajiem starptautiskajiem partneriem īstenot darba partnerību, kas vērsta uz vienotas pieejas izstrādi cīņai pret NNN zveju.

Pārmērīga kapacitāte — globāls jautājums

Saistībā ar pūliņiem, ko Komisija ir uzsākusi, lai līdz 2015. gadam panāktu, ka zvejas izraisītās zivju mirstības līmenis ir saderīgs ar MSY, tā ir iecerējusi uzsākt augsta līmeņa politisko iniciatīvu, lai apspriestu iespējas, kā globālā mērogā līdz 2013. gadam samazināt kapacitāti. Šādā iniciatīvā tiktu ņemti vērā jaunattīstības valstu centieni, un tā būtu saskaņota ar KZP reformu, kurā tiks ierosināta uz tiesībām balstīta pārvaldība kā viens no galvenajiem mehānismiem, lai panāktu kapacitātes samazināšanos.

⁴ Šīs valstis kopā ar ES veido divas trešdaļas no pasaules zvejas produktu tirgus. Sk. *The State of World Fisheries and Aquaculture 2010*, FAO, Roma, 2010. gads.

⁵ Padomes 2008. gada 29. septembra Regula (EK) Nr. 1005/2008, ar ko izveido Kopienas sistēmu, lai aizkavētu, novērstu un izskaustu nelegālu, neregistrētu un neregulētu zveju, un ar ko groza Regulas (EEK) Nr. 2847/93, (EK) Nr. 1936/2001 un (EK) Nr. 601/2004, un ar ko atceļ Regulas (EK) Nr. 1093/94 un (EK) Nr. 1447/1999.

PASĀKUMS

- ES līdz 2013. gadam pieprasīs organizēt augsta līmeņa konferenci, lai apspriestu kapacitātes samazināšanas iespējas ar mērķi sagatavoties procesam, kas paredzēts ar pārmērīgas kapacitātes saistīto problēmu risināšanai globālā mērogā.

2.2. *Globālas zivsaimniecības pārvaldes sistēmas uzturēšana un stiprināšana*

Pasaules mērogā ES piedalās Apvienoto Nāciju Organizācijas darbā kā Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijas⁶ puse un ANO Zivju krājumu nolīguma⁷ puse. Turklāt ES ir aktīva locekle ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijā (FAO) un piedalās Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) darbā.

Tās ir galvenās organizācijas, kuras palīdz virzīt sarunas par jūras dzīvo resursu aizsardzību un saglabāšanu. Kad šajos forumos tika panākta vienošanās (piem., par jutīgo jūras ekosistēmu aizsardzību ANO), šie instrumenti tika veiksmīgi īstenoti operatīvākā līmenī, reģionālajām zvejniecības pārvaldības organizācijām (RZPO) pieņemot konkrētus saglabāšanas pasākumus. Tāpēc ES iesaistīšanās šajās arēnās jāorientē un jāuzlabo atbilstoši šiem virzieniem:

- turpināt popularizēt iniciatīvas, kas vērstas uz ostas valstu un karoga valstu lomu cīņā pret NNN zvejas darbībām FAO ietvaros, piemēram, 2009. gada Ostas valstu nolīgumu vai tehniskās apspriedes par karoga valstu darbību;
- turpināt pieprasīt ANO līmenī atrisināt svarīgus jautājumus, piemēram, par pārmērīgu kapacitāti, izmetumiem, piezveju vai konkrētu zvejas rīku ietekmi uz jūras ekosistēmām;
- sekmēt vienlīdzīgu konkurences apstākļu izveidi kuģiem, kas zvejo RZPO un trešo valstu ūdeņos, lai izvairītos no „centieniem ātrāk nivelēt standartus”, kad vājāka pārvaldības sistēma varētu tikt ļaunprātīgi izmantota, kaitējot resursiem. Šādi pasākumi tiktu īstenoti, neskarot karoga valstu primāro pienākumu nodrošināt savu kuģu atbildīgu rīcību.

⁶ UNCLOS, 1982. gads, zināma arī kā Montego līča konvencija.

⁷ Nolīgums, ar ko īsteno UNCLOS noteikumus attiecībā uz transzonālo zivju krājumu un tālu migrējošo zivju krājumu saglabāšanu un pārvaldību, UNFSA, 1995. gads, zināms arī kā Ņujorkas nolīgums.

PASĀKUMI

Komisija ierosinās Padomei:

- turpināt iesniegt mērķtiecīgus priekšlikumus ikgadējai ANO Ģenerālās asamblejas rezolūcijai par ilgtspējīgu zvejniecību;
- nostiprināt atbalstu, lai izstrādātu starptautiskus instrumentus zivju krājumu saglabāšanai un pārvaldībai FAO kontekstā;
- ANO līmenī uzsākt iniciatīvu globālas sertifikācijas sistēmas izstrādei, lai izskaustu NNN zveju;
- sekmēt to, ka trešās personas ievēro augstus ilgtspējības standartus tālūūrā un trešo valstu ūdeņos.

2.3. *Atbalsts virzībā uz efektīvāku RZPO darbību*

RZPO ir galvenie forumi kopīgu un migrējošu zivju krājumu saglabāšanai un pārvaldībai. Saskaņā ar UNCLOS un arī ANO Zivju krājumu nolīgumu ES ir pati uzņēmusies saistības piedalīties dažādu RZPO darbos, ja tai kā zvejas valstij vai tirgus valstij ir patiesa interese⁸ par zvejniecībām, kuras pārvalda šīs organizācijas. ES loma šajos forumos ir būtiski pieaugusi kopš 1999. gada, kad tika publicēts pēdējais “Paziņojums par Kopienas dalību reģionālajās zvejniecības organizācijās (RZO)”⁹.

Tomēr, neskatoties uz RZPO pūliņiem ilgtspējīgi pārvaldīt resursus, kas ir to kompetencē, zivju krājumu apjomi turpina sarukt. Saskaņā ar nesenākajām FAO sagatavotajām aplēsēm¹⁰ gandrīz 85 % pasaules zivju krājumu, par kuriem ir pieejama ar novērtēšanu saistīta informācija, ir paziņoti kā pilnībā izmantoti vai pārmērīgi izmantoti. Šāda tendence tiek novērota vairākas desmitgades un liecina par pastiprinātu zivju krājumu izmantošanu, ko jo īpaši veicina pieaugošais patērētāju pieprasījums pēc zvejas produktiem.

Īsā līdz vidējā termiņā ES ir jāvērs savi pūliņi uz to, lai atrisinātu galvenās problēmas, kas neļauj RZPO veikt savu uzdevumu, pasākumus virzot atbilstoši šādiem politikas virzieniem:

- RZPO darbība ir jāuzlabo ar sistemātisku darbības pārskatu palīdzību atbilstoši attiecīgajām ANO rezolūcijām;

⁸ „Patiesa interese” var izrietēt no zvejas tālūūrā, esot piekrastes valstij, kuras EEZ ir iekļauta RZPO kompetences jomā, vai esot nozīmīgam tādu zvejas produktu importētājam, kas iegūti RZPO pārvaldības apgabalā.

⁹ COM(1999) 613 galīgā redakcija, 8.12.1999.

¹⁰ Sk. *The State of World Fisheries and Aquaculture 2010*, FAO, Roma, 2010. gads, 35. lpp. No FAO uzraudzītajiem jūras krājumiem, vairāk nekā puse (53 %) tika novērtēti kā pilnībā izmantoti, 28 % kā pārmērīgi izmantoti, 3 % kā noplicināti un 1 % atjaunojas pēc noplicināšanas. 3 % krājumu tika novērtēti kā nepietiekami izmantoti un 12 % kā mēreni izmantoti. Attiecībā uz tunzivju un tunzivjveidīgo sugu krājumiem, par kuriem izmantošanas stāvoklis ir zināms, iespējams, līdz pat 60 % ir pilnībā izmantoti, līdz pat 35 % krājumu ir noteikti kā pārmērīgi izmantoti vai izsīkuši, un tikai dažas sugas šķiet nepietiekami izmantotas (galvenokārt svītrainās tunzivis).

- RZPO rīcībā jābūt uzticamākiem zinātniskajiem datiem un ieteikumiem, un tas jāpanāk, palielinot ES ieguldījumu datu vākšanā, lietišķajos pētījumos, zinātnisko atziņu izstrādē un RZPO zinātniskajās darbībās, vienlaikus mudinot citus RZPO locekļus darīt to pašu. Turklāt ES jāveicina zinātnisko ieteikumu piemērošanas jomas paplašināšanās, jo īpaši īstenojot piesardzības un ekosistēmu pieejas un papildinot tās ar sociāli ekonomiskās analīzes instrumentiem;
- lai atrisinātu problēmu saistībā ar to, ka vairākas dalībvalstis slikti īsteno RZPO saglabāšanas un pārvaldības pasākumus, ES ir jāveicina tas, lai:
 - attiecīgajās RZPO periodiski tiktu pārskatīti katras atsevišķas puses dati par noteikumu ievērošanu,
 - tiktu identificēti neatbilstības iemesli (piem., spēju trūkums jaunattīstības valstīs) un saistītās problēmas tiktu atrisinātas pienācīgā, mērķtiecīgā veidā,
 - tiktu izstrādātas un īstenotas pārredzamas un nediskriminējošas sankcijas gadījumos, kas nepārprotami liecina par neatbilstību vai pušu politisko saistību neievērošanu. Šis process jāpapildina ar stimuliem, lai uzmundrinātu „noteikumus ievērojošos” un „pārredzamos” dalībniekus (karoga valstis vai flotes).
- Pārmērīga kapacitāte ir jautājums, kas jārisina daudzpusējā līmenī (ES uzsākot iniciatīvu kopā ar tās galvenajiem partneriem) un RZPO līmenī. ES ir jāatbalsta ar pārmērīgu kapacitāti saistītās problēmas risināšana, pārskatot labākos pieejamos zinātniskos ieteikumus par ilgtspējīgiem nozvejas apjomiem un apsverot pasākumus, kā to mazināt. Šādi pasākumi varētu ietvert kapacitātes iesaldēšanu vai samazināšanu, vienlaikus ņemot vērā jaunattīstības valstu centienus attīstīt pašām savu zvejniecības nozari.
- Vienprātīga lēmumu pieņemšana par pārvaldības pasākumiem ir labākā garantija, ka atbilstība tiks nodrošināta augstākajā līmenī. Tomēr ES ir jāatbalsta lēmumu pieņemšanas sistēmas reforma RZPO, jo īpaši, lai vajadzības gadījumā varētu balsot atbilstoši jaunākajai un efektīvākajai procedūrai, kas nesen pieņemta Konvencijā par RZPO Klusā okeāna dienvidu daļā¹¹.
- Lai stiprinātu RZPO finansiālo pamatu un turpinātu veicināt to, ka flotes ar atbildību izmanto resursus, ES ir jācenšas panākt, ka tie operatori, kuru kuģi peld ar RZPO locekļa karogu, maksā RZPO par piekļuvi zvejai tālējūrā. Labi izplānots piekļuves maksas režīms, kas izstrādāts, pilnībā ievērojot *UNCLOS*, būtu papildus faktors, kas nepieļautu „kopīpašuma traģēdiju”¹².

¹¹ Konvencija par tālējūras zvejas resursu saglabāšanu un pārvaldību Klusā okeāna dienvidu daļā, 16. un 17. pants.

¹² ”Kopīpašuma traģēdija” ir dilemma, kas rodas situācijā, kurā vairākas personas, rīkojoties neatkarīgi un racionāli vadoties pēc personīgām interesēm, rezultātā iztukšo kopīgu ierobežotu resursu, pat tad, ja ir skaidrs, ka neviens ilgtermiņā nav ieinteresēts, lai tā notiktu.

PASĀKUMI

Komisija ierosinās Padomei:

- sekmēt RZPO darbības pārskatīšanu, cenšoties panākt, ka visas organizācijas līdz 2013. gadam pabeidz savus pirmos pārskatus un pēc tam periodiski tos īsteno (3 līdz 5 gadu intervālā);
- popularizēt piekļuves maksas režīma ieviešanu, ierobežotam skaitam RZPO nosakot maksu par kuģu iekļaušanu RZPO atļauju saņēmumu kuģu sarakstā;
- sekmēt šajā iedaļā minētos pasākumu īstenošanu saskaņotā un strukturētā veidā, lai šīs organizācijas varētu efektīvi veikt savu uzdevumu. Tas nodrošinātu ilgtspējīgu un reglamentētu zvejas darbību veikšanu (balstoties uz MSY) attiecībā uz krājumiem, kas ir RZPO kompetencē, un jūras vides aizsardzību.

3. VIRZĪBA UZ ILGTSPĒJĪGAS ZIVSAIMNIECĪBAS NOLĪGUMIEM

3.1. *Pašreizējie zivsaimniecības partnerattiecību nolīgumi un to nepilnības*

Divpusēji zivsaimniecības nolīgumi starp ES un trešām valstīm ir ilgstoši bijuši kopējās zivsaimniecības politikas elements. KZP 2002. gada reforma ieviesa būtiskas izmaiņas divpusējos nolīgumos, liekot uzsvāru uz partnerattiecību pieeju un ilgtspējīgas zvejniecības attīstību partnervalstīs. Pašreizējo zivsaimniecības partnerattiecību nolīgumu (ZPN) mērķis ir atļaut ES kuģiem regulētā un juridiski drošā vidē zvejojot resursu pārpalikumus¹³ vairāku trešo valstu ekskluzīvajās ekonomiskajās zonās¹⁴.

ZPN mērķis ir atbalstīt ilgtspējīgas zvejniecības nozares veidošanos partnervalstīs. To darot, nolīgumiem ir pozitīva ekonomiskā un sociālā ietekme. Konkrētāk, tie pozitīvi ietekmē vietējo ekonomiku, jo tiek nodrošināts darbs zvejniekiem, izkrāvējiem, zivju apstrādes uzņēmumu darbība, turklāt tie uzlabo pārtikas apgādi partnervalstīs.

Neskatoties uz vairākiem uzlabojumiem, būtiskas nepilnības turpina ietekmēt ZPN darbību, kā tas nesen tika uzsvērts apspriedē par 2009. gada Zaļo grāmatu¹⁵:

- zinātniskā informācija par konkrētiem krājumiem ārvalstu ūdeņos ir nepietiekama, lai noteiktu pārpalikumu kopējo apjomu;
- ES parasti nav zināmi to zivsaimniecības nolīgumu noteikumi, kurus partnervalstis ir noslēgušas ar citām valstīm (valstīm, kas nav ES dalībvalstis);

¹³ Pieļaujamās nozvejas daļa, kuru piekrastes valsts nevar vai nevēlas izmantot pati; sk. ANO Jūras tiesību konvencijas 62. panta 2. punktu.

¹⁴ Sk. 2. pielikumā pārskatu par ES pašreizējiem divpusējiem zivsaimniecības nolīgumiem un to galvenajām iezīmēm. Lai tie varētu darboties pilnībā, divpusējiem zivsaimniecības nolīgumiem jāpievieno protokols, kurā konkretizētas zvejas iespējas un finansiālais ieguldījums. Nolīgumus bez spēkā esoša protokola vai ratifikācijas procesā dēvē par „neaktīviem”.

¹⁵ Apspriežu kopsavilkums par kopējās zivsaimniecības politikas reformu, SEC(2010)428 galīgā redakcija, 16.4.2010.

- līdz ar to bieži nav iespējams novērtēt krājumu zvejā īstenoto kopējo zvejas piepūli un noteikt pārpalikuma daļu, kas ilgtspējīgi jāzvejo ES flotei;
- daudzām partnervalstīm ir ierobežotas iespējas apgūt līdzekļus situācijās, kad efektīvi jāizmanto ZPN līdzekļi, kas piešķirti šī sektora atbalstam.

Komisija uzskata, ka pašreizējie ZPN jāpārveido par ilgtspējīgas zivsaimniecības nolīgumiem (IZN), kas vērsti uz resursu saglabāšanu un vides ilgtspējību, labāku pārvaldi un sektorālā atbalsta efektivitāti.

3.2. *Labāka resursu saglabāšanas un ilgtspējības veicināšana ilgtermiņā*

IZN vienmēr jābūt balstītiem uz labākajiem pieejamajiem zinātniskajiem ieteikumiem, atsaucei izmantojot maksimālo ilgtspējīgas ieguves apjomu (MSY).

Lai novērtētu pašreizējos jauktas dažādu sugu zvejas nolīgumus, Komisija uzsāks zinātniskās revīzijas, kurās ietilpst neatkarīgu speciālistu veiktas profesionālapskates par pieejamajiem zinātniskajiem datiem. Balstoties uz šo un ņemot vērā ekosistēmu pieeju, tā izlems, vai šie nolīgumi ir jāpārorientē uz sugām, par kurām zinātniskie dati ir pietiekami un kopējā zvejas piepūle ir zināma¹⁶. Attiecībā uz tunzivju nolīgumiem zinātniskie dati, kurus iesniegušas attiecīgās RZPO, tiks izmantoti precīzāk. Dalībvalstīm pilnībā jāievēro noteikumi par nozvejas paziņošanu. Komisija ātri un adekvāti rīkosies neatbilstību gadījumā.

Turklāt Komisija centīsies panākt, lai IZN tiktu iekļauta pārredzamības klauzula, ar kuru kumulatīvā zvejas piepūle konkrētā partnervalstī tiek paziņota ES.

PASĀKUMI

Komisija:

- sistemātiski veiks zinātniskās revīzijas, lai novērtētu krājumus, pirms tiek apspriesti jauni protokoli, kas pievienoti jauktas dažādu sugu zvejas nolīgumiem;
- nodrošinās, ka dalībvalstis ievēro noteikumus par nozvejas paziņošanu, kurus piemēro partnervalstu ūdeņos, tostarp pilnībā izmantojot pašreizējos juridiskos instrumentus, piemēram, NNN zvejas regulu;
- uzlabos pārredzamību par globālo zvejas piepūli trešo valstu ūdeņos, divpusējos nolīgumos iekļaujot īpašas klauzulas un sadarbojoties ar trešām personām.

3.3. *Divpusējo zivsaimniecības nolīgumu pārvaldes nostiprināšana*

Pašreizējie ZPN ir jāpārveido, lai nodrošinātu pilnīgu pārvaldes sistēmu attiecībā uz ES kuģu zvejas darbībām trešo valstu ūdeņos. Jāvienkāršo nolīgumu īstenošana, un

¹⁶ Pašreizējos ZPN var iedalīt a) tādos, kas attiecas tikai uz tunzivīm un saistītajām tālu migrējošajām sugām (tunzivju nolīgumi) un b) tādos, kas attiecas arī uz citām sugām (jauktie nolīgumi). Tā kā tunzivis ir RZPO pārvaldībā, zinātniskā informācija par tunzivju krājumiem kopumā ir labāka nekā par citām sugām.

jānodrošina labākas iespējas, kā reaģēt uz cilvēktiesību pārkāpumiem, kā arī jāsamazina publiskais ieguldījums piekļuves izmaksās.

IZN jābūt vieglāk īstenojamiem un jānodrošina iespējas vieglāk ievērot to noteikumus. Šajā nolūkā tiem jābūt balstītiem uz “paraug nolīgumiem”, un tajos jāievieš standarta klauzulas. Attiecībā uz zvejas atļaujām, kas tiek izdotas un pārvaldītas saskaņā ar nolīgumiem, jāvienkāršo administratīvais process. Komisija 2012. gadā sagatavos priekšlikumu par Zvejas atļaujas regulas pārskatīšanu¹⁷.

Visos turpmākajos nolīgumos jāiekļauj ar cilvēktiesībām saistīta klauzula. Šī klauzula jau ir iekļauta protokolos, kas nesen tika parafēti, lai cilvēktiesību un demokrātijas principu svarīgāko elementu neievērošanas gadījumā nekavējoties tiktu pārtraukta nolīguma protokola piemērošana. Saistībā ar šo klauzulu vajadzības gadījumā jāseko piemēram par noteikumiem, kas paredzēti Kotonū nolīgumā¹⁸, vai citiem svarīgiem starptautiskajiem instrumentiem un nolīgumiem.

Ekskluzivitātes klauzula pašreizējos ZPN neļauj ES kuģiem zvejojot ārpus nolīguma tiesiskā regulējuma, kur tāds pastāv, un garantē, ka visiem ES kuģiem piemēro vienus un tos pašus noteikumus. Lai nepieļautu ekskluzivitātes klauzulas “apiešanu” ar karoga maiņu, turpmākajos zivsaimniecības nolīgumos jāparedz, ka ES kuģim, kurš maina karogu, lai izvairītos no pienākumu pildīšanas vai lai iegūtu papildus zvejas iespējas, vairs netiks atļauts zvejot partnervalsts EEZ.

ES zvejniecības nozarei jāuzņemas taisnīga daļa no izmaksām par piekļuvi trešo valstu resursu pārpalikumiem. Attiecīgi jāsamazina maksājumi no ES budžeta.

PASĀKUMI

Komisija:

- līdz 2012. gadam sagatavos priekšlikumu, lai pārskatītu Zvejas atļauju regulu ar nolūku vienkāršot zvejas atļauju pārvaldību;
- centīsies panākt, ka cilvēktiesību ievērošana ir vajadzīgais nosacījums, lai noslēgtu IZN un saglabātu sadarbību ar trešām valstīm zivsaimniecības jomā;
- centīsies divpusējos nolīgumos ieviest noteikumus, lai nepieļautu ļaunprātīgu karoga maiņu;
- centīsies panākt, lai palielinātu kuģu īpašnieku ieguldījumu izmaksās par piekļuvi trešo valstu ūdeņiem.

¹⁷ Padomes 2008. gada 29. septembra Regula (EK) Nr. 1006/2008 par atļaujām, kuras Kopienas zvejas kuģiem izdod zvejas darbību veikšanai ārpus Kopienas ūdeņiem, un par trešo valstu kuģu piekļuvi Kopienas ūdeņiem un ar ko groza Regulas (EEK) Nr. 2847/93 un (EK) Nr. 1627/94 un atceļ Regulu (EK) Nr. 3317/94.

¹⁸ Kotonū nolīgums ir vispilnīgākais partnerattiecību nolīgums starp jaunattīstības valstīm un ES. Kopš 2000. gada tas ir bijis pamats ES attiecībās ar 79 Āfrikas, Karību un Klusā okeāna reģiona valstīm.

3.4. *Efektīvāks atbalsts ilgtspējīgai zivsaimniecībai partnervalstīs*

ES finansiālajam atbalstam trešo valstu sektorālajā politikā jāsniedz konkrēti un izmērāmi ieguvumi partnervalstīm, tostarp ilgtspējīgu vietējo zvejniecību jomā. Tā mērķim jābūt atbalstīt šo valstu administratīvās un zinātniskās iespējas, un tas jo īpaši jāorientē uz uzraudzības, kontroles un pārraudzības pasākumiem, tostarp cīņu pret NNN zveju. Arī zinātnisko ieteikumu uzlabošanai un spēju veidošanai jābūt partnervalstīm sniegtā ES atbalsta prioritātei atbilstoši IZN.

Tajā pat laikā sektorālajam atbalstam jābūt efektīvākam, mērķtiecīgākam, un tas regulāri jānovērtē. Partnervalstīm jāpieprasa garantija, ka tiks gūti rezultāti, un jāstiprina nosacītība, lai maksājumi netiktu veikti saistību neievērošanas gadījumā. Komisija izstrādās vispārīgas vadlīnijas, lai uzraudzītu sektorālā atbalsta fondu izmantošanu saskaņā ar visiem zivsaimniecības nolīgumiem, kurus pēc tam var pielāgot konkrētiem nolīgumiem.

Turklāt Komisija centīsies panākt, lai tiktu palielināta partnervalstu zvejniecības nozares ilgtspējīgai attīstībai sniegtā sektorālā atbalsta pievienotā vērtība, labāk ņemot vērā vispārējās stratēģijas un prioritātes, kas noteiktas katrā no tām.

PASĀKUMI

Komisija:

- ierosinās sistemātiski nodalīt sektorālā atbalsta maksājumus no zvejniecības piekļuves tiesību maksājumiem un definēs sektorālo atbalstu, ņemot vērā partnervalstu vajadzības un līdzekļu apgūšanas iespējas;
- centīsies ieviest spēcīgāku nosacītību attiecībā uz sektorālo daļu, lai maksājumi tiktu saistīti ar gūtajiem panākumiem sektorālā atbalsta īstenošanā;
- atbalstīs partnervalstu pūliņus uzlabot datu vākšanu un pareizu zinātnisko ieteikumu sniegšanu.

4. **SASKAŅOTĪBA AR CITIEM ES POLITIKAS VIRZIENIEM**

Lai sasniegtu šajā paziņojumā minētos mērķus, ES nostājai dažādos pasaules mēroga forumos jābūt stingrākai, uzlabojot sinerģiju starp tās pasākumiem un politikas virzieniem starptautiskajā zvejniecības pārvaldē un attīstības, tirdzniecības, vides, pētniecības un inovāciju, ārpolitikas un citās jomās. Tas cita starpā tiks panākts šādi:

- ar zivsaimniecības un attīstības politikas koordināciju jānodrošina, ka jaunattīstības valstu centieni (izveidot savu zvejniecības sektoru) atzīšana ir saistīta ar informētības palielināšanu par to pienākumiem ilgtspējīgas zvejniecības pārvaldes jomā,
- tiks turpināta sinerģija starp turpmākajiem zivsaimniecības nolīgumiem un attīstības politiku un instrumentiem, jo īpaši Eiropas Attīstības fondu (EAF) un citiem politikas virzieniem, piemēram, pētniecības un inovāciju politiku,

- saistībā ar Eiropas Savienības ārējiem pasākumiem ES turpinās atbalstīt ar zvejniecībā saistītu stratēģiju un programmu īstenošanu, piemēram, jūras satiksmes drošības un pirātisma apkarošanas jomā, atbilstoši tās vispārējām partnerattiecību un sadarbības stratēģijām,
- ES kā lielākais zvejas produktu importētājs, jau nepieļauj NNN zvejas produktu iekļūšanu tās tirgū. ES tirdzniecības politika var palīdzēt nodrošināt ilgtspējīgu zveju visā pasaulē, veicinot pievienošanos attiecīgajām starptautiskajām konvencijām un nolīgumiem, kas saistīti ar zivsaimniecības pārvaldi preferenciālo tirdzniecības nolīgumu ietvaros,
- vides un zivsaimniecības mērķu saskanība tiks nodrošināta, turpinot integrēt politikas virzienus, kurus izstrādājušas starptautiskās struktūras vides jomā un konvencijas, RZPO lēmumos saglabāšanas un pārvaldības jomā.

PASĀKUMI

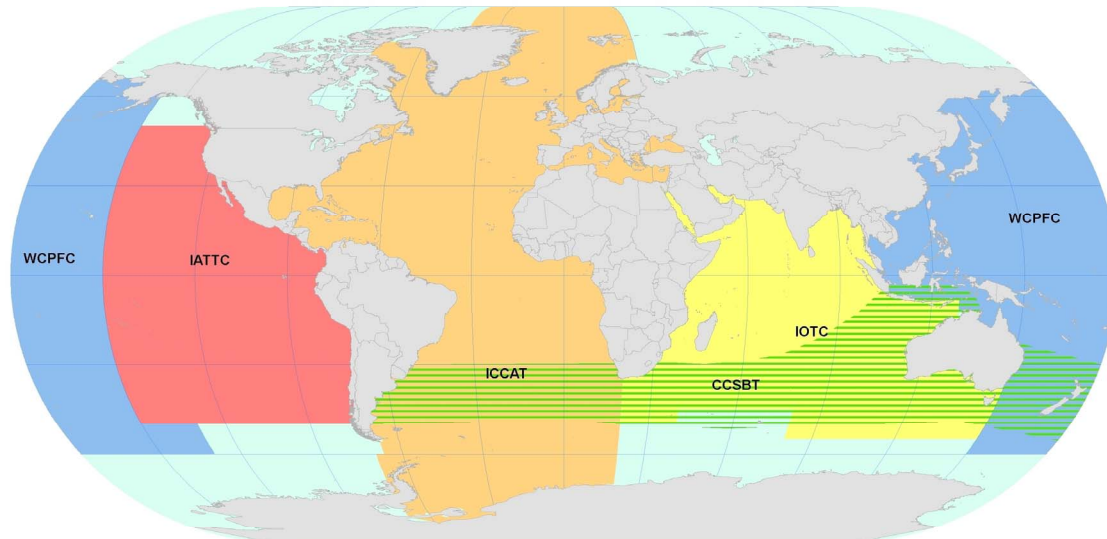
Komisija:

- izstrādās un īstenos uz okeāniem un jūrām balstītas reģionālās stratēģijas ilgtspējīgām zvejniecībām, piemēram, Klusajā okeānā un Indijas okeānā, kā arī Vidusjūrā;
- līdz 2011. gada beigām pieņems priekšlikumu par tiesisko regulējumu, tostarp ar tirdzniecību saistītus pasākumus, lai nodrošinātu zvejas resursu ilgtspējību.

I PIELIKUMS

Reģionālās zvejnecības pārvaldības organizācijas

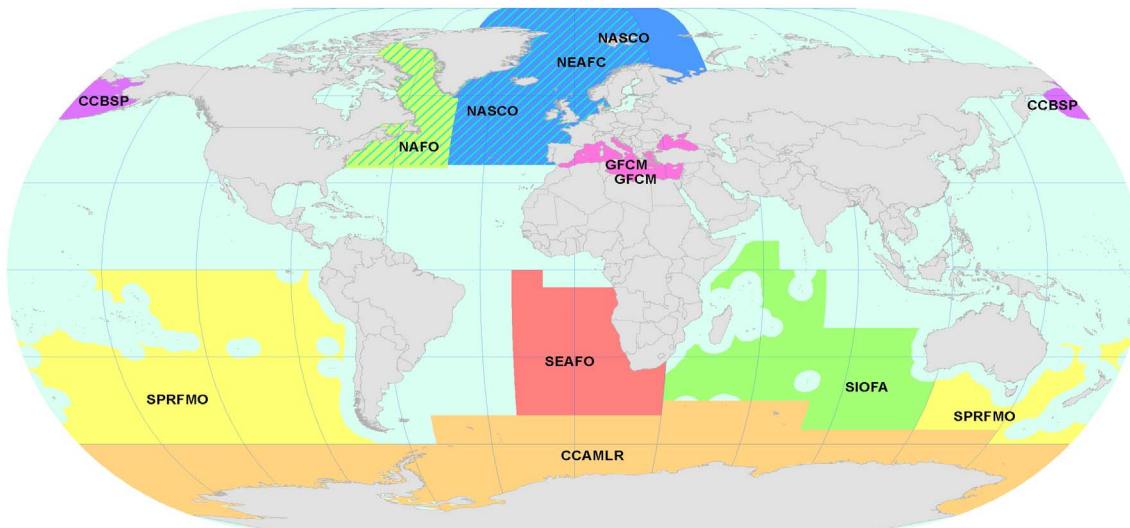
RFMOs for Highly Migratory Fish Stocks (Tuna and Tuna-like)

- CCSBT - Commission for the Conservation of Southern Bluefin Tuna
- IATTC - Inter-American Tropical Tuna Commission
- ICCAT - International Commission for the Conservation of Atlantic Tuna
- IOTC - Indian Ocean Tuna Commission
- WCPFC - Commission for the Conservation and Management of Highly Migratory Fish Stocks in the Western and Central Pacific Ocean

Source Geographical Data: DG MARE B2, ESTAT GISCO
 Cartography: DG MARE B2 GIS and Data Analysis Team - 28/06/2011
 Projection System: Eckert III - Scale approx. 1:88,000,000
 The boundaries shown on this map are for illustrative purposes only.
 Map reference: RFMO Tuna A3 110628

RFMOs (non-Tuna)

- CCAMLR - Commission for the Conservation of Antarctic Marine Living Resources
- CCBSP - Convention on the Conservation and Management of the Pollock Resources in the Central Bering Sea
- GFCM - General Fisheries Commission for the Mediterranean
- NAFO - Northwest Atlantic Fisheries Organization
- NASCO - North Atlantic Salmon Conservation Organization
- NEAFC - North-East Atlantic Fisheries Commission
- SEAFO - South-East Atlantic Fisheries Organisation
- SIOFA - South Indian Ocean Fisheries Agreement
- SPRFMO - South Pacific Regional Fisheries Management Organisation

Source Geographical Data: DG MARE B2, ESTAT GISCO
 Cartography: DG MARE B2 GIS and Data Analysis Team - 28/06/2011
 Projection System: Eckert III - Scale approx. 1:88,000,000
 The boundaries shown on this map are for illustrative purposes only.
 Map reference: RFMO Tuna A3 20110628

II PIELIKUMS

Divpusējie zivsaimniecības nolīgumi

NOLĪGUMA VEIDS	PARTNERVALSTS	PROTOKOLS SPĒKĀ LĪDZ	ES IKGADĒJAIS FINANSIĀLAIS IEGULDĪJUMS
<i>Jauktas dažādu sugu („jauktie”) nolīgumi</i>	Grenlande	2012. gada 31. decembris	EUR 14 307 244
	Gvineja Bisava	2011. gada 15. jūnijs	EUR 7 500 000
	Mauritānija	2012. gada 31. jūlijs	No EUR 86 000 000 (1. gadā) līdz EUR 70 000 000(4. gadā)
	Maroka	2012. gada 27. februāris	EUR 36 100 000
<i>Tunzivju nolīgumi – Rietumāfrika</i>	Kaboverde	2011. gada 31. augusts	EUR 385 000
	Gabona	2011. gada 2. decembris	EUR 860 000
	Kotdivuāra	2013. gada 30. jūnijs	EUR 595 000
	Santome un Prinsipi	2013. gada beigas	EUR 682 500
<i>Tunzivju nolīgumi – Indijas okeāns</i>	Komoru salas	2013. gada 31. decembris	EUR 615 250
	Madagaskara	2012. gada 31. decembris	EUR 1 197 000
	Mozambika	2011. gada 31. decembris	EUR 900 000
	Seišela salas	2014. gada 17. janvāris	EUR 5 600 000
<i>Tunzivju nolīgumi – Klusais okeāns</i>	Kiribati	2012. gada 15. septembris	EUR 478 400
	Mikronēzija	2010. gada 25. februāris (tiek ratificēts jauns protokols ar 5 gadu termiņu)	EUR 559 000
	Zālamana salas	2012. gada 8. oktobris	EUR 400 000
<i>Neaktīvi līgumi</i>			
	Gambija	Nav spēkā esoša protokola	
	Gvineja	Nav spēkā esoša protokola	
	Ekvatoriālā Gvineja	Nav spēkā esoša protokola	

	Maurīcija	Nav spēkā esoša protokola	
	Senegāla	Nav spēkā esoša protokola	